

de hervormde

79^e jaargang · nr 7 · september 2019

vaan

Orgaan van de Bond van
Hervormde Mannenverenigingen op Gereformeerde Grondslag

- Mag je genieten? blz. 3
- Jesaja geroepen blz. 4
- Een getuigenis blz. 7
- Kom en doe mee blz. 18

Ds. J.H. Lammers

• *Van de voorzitter*

Einde vakantie

Als u dit nummer ontvangt van de Hervormde Vaan, is voor de meeste mensen de vakantieperiode voorbij. In veel gemeenten vindt er in de maand september de opening plaats van het winterseizoen. Ik hoop dat u met frisse moed de voorbereidingen treft voor de komende periode. Het is een voorrecht om op allerlei manieren de Bijbel te bestuderen. We wensen elkaar toe te mogen ervaren wat we horen in Psalm 1: 'Welzalig... die zijn vreugde vindt in de wet van de HEERE en Zijn wet dag en nacht overdenkt'. De uitwerking zal niet uitblijven. U ontvangt een leven, waarin u vruchten draagt tot eer van God en tot heil van de naaste.

Ledenwerfactie

De besturen van de mannenverenigingen ontvingen een brief over een te houden ledenwerfactie. Voor deze actie is een nieuwe eigentijdse folder gemaakt. We vragen uw aandacht voor deze actie en hopen dat u uw best doet om één of meerdere leden te werven voor uw vereniging. In dit nummer van De Hervormde Vaan krijgt u enkele punten aangereikt, waarop u kunt letten bij deze actie.

Toerustingsdag

We zien uit naar de gezamenlijke toerustingsdag (voorheen bondsdag genoemd) op zaterdag 26 oktober in de Oude Kerk van Putten. Al eerder kondigden we dit aan. De aandacht wordt deze dag gevraagd voor het vreemdelingschap van een christen. In feite heb je als christen een dubbele nationaliteit. Je woont in deze wereld en je hebt hier een roeping. Tegelijkertijd zeg je: 'Ons burgerschap is echter in de hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus' (Filipp.3: 20). Staat de datum in uw agenda?

• De kopij voor het oktober-nummer moet vóór 20 september bij de drukker (info@boutdruk.nl) aanwezig zijn.

• *in dit nummer*

Voorzitter.....	2
Meditatie.....	3
Bijbelstudie o.t.....	4
Bijbelstudie n.t.....	7
Ter zake.....	11
Lezing Huishoudelijke Vergadering.....	13
Organisatienieuws.....	20
Overlijdensberichten.....	21
Boekbesprekingen.....	23

Adres administratie:

Hervormd Bonds bureau, Beatrixstraat 20a,
3862 DB Nijkerk • T 033 - 2456699
Email: bonds bureau@solconmail.nl
Bankrek.nr. NL08RABO0377871559
t.n.v. Herv. Mannenbond op G.G. te Nijkerk
Openingstijden Hervormd Bonds bureau:
Maandag t/m donderdag van 8.30-11.30 uur.
Vrijdag gesloten.

Mag je genieten?

“Geniet op de dag van voorspoed van het goede...”

Prediker 7:14a

Genieten is wel één van de kernwoorden van onze ‘genots’cultuur. Waar mensen voor gaán. Mensen denken dan allereerst aan uitgebreid eten en op vakantie gaan. Maar de genotscultuur is in zijn kern egoïstisch. Want jijzelf en jouw verlangens naar genot staan centraal. Dan mis je de roeping om te leven in liefde tot God en je naaste.

Zo is het in onze maatschappij. En deze sfeer ademen ook wij gemakkelijk in.

Sluit de Prediker hier nu op aan met zijn: “Geniet van het goede...”?

In elk geval niet zonder meer. Want hij noemt ook andere dingen. Zoals dat klaaghuis in vs 2: Beter naar een begrafenis dan een bruiloft. Mag je dan toch eigenlijk niet genieten?

Laat het duidelijk zijn: Genieten vindt hij niet verkeerd. Zie ook 3:13 en 9:9. En ook iemand als Paulus niet, zie 1 Tim. 6:17.

Kortom: In het leven met de Heere, is beslist ook plaats om te genieten van Zijn goede gaven.

Maar wat moeten we beslist niet vergeten? Om de Heere te danken. Want al die dingen zijn goede gaven van Hem. Als de kuur tegen je ziekte aanslaat. Als er een gezonde baby wordt geboren. Dan aan God dankbaar te zijn.

Dat lijkt misschien heel gemakkelijk. In voorspoed dankbaar zijn. We hebben dan al gauw een dankbaar gevoel. Maar het gaat

niet alleen om een gevoel.

Het gaat om het brengen van de dank aan God:

Vergeet nooit één van Zijn weldadigheden:

vergeet ze niet, ’t is God, Die z’ u bewees.

Als je zo de Heere dankt, ga je niet in het genieten op. Nee, de gaven van God brengen je bij de Gever Zelf.

Bovendien zul je beseffen: Er is meer dan eten en drinken. Meer dan vakantie. Al die goede dingen blijven niet altijd. De voorspoed verdwijnt een keer. Het klaaghuis komt echt wel. Het sterven. De begrafenis. En dan?

Ik hoorde van een echtpaar dat 25 jaar gelukkig getrouwd was. Ze dachten bij zichzelf: Hoe lang kan het nog goed gaan? Toen werd de vrouw ziek. En zij stierf. Betrekkelijk jong. Maar zij stierf in de enige troost van H.C. Zondag 1 en wist door het geloof het eigendom van Christus te zijn. En door Hem vergeving van haar zonden te hebben.

Is dat niet wezenlijk het goede?! Ja, dat is het Beste!

In Psalm 4 roepen de mensen uit: “Wie zal ons het goede doen zien?” David antwoordt met een gebed tot de HEERE: “Verhef over ons het licht van Uw aangezicht, HEERE!” Dát is het goede. Dát is het beste.

De uitdrukking “het goede” betekent in de Bijbel vaak: het heil van God. Vooral: het

heil in Christus. De zaligheid in Christus. Nou, als het dan om genieten gaat, dan gaat het er ook om om God te genieten. En Christus te genieten: HIJ is Gods goede gave. En we vergeten ook de Heilige Geest niet. Vergelijking van Matth. 7:11 met het parallelle Lukas 11:13 maakt ons duidelijk dat met de goede gaven van God vooral de

Heilige Geest bedoeld wordt. Het gaat in ons leven om het heil in Christus; en Die wordt gekend door de Heilige Geest, Die het geloof geeft.

Mag je genieten? Christus genieten als je Zaligmaker; laat dat ons verlangen en beoefenen zijn.

Dr. A.J. van den Herik

• *Bijbelstudie o.t.*

Jesaja geroepen

Jesaja 6

Inleiding

‘Wie is God?’ - deze vraag horen we nog wel eens. Velen zijn ervan overtuigd dat er wel ‘iets’ is, maar wat dat precies is, blijft voor hen een raadsel. Ook kerkmensen kunnen met deze vraag tobben. Hoe kun je de HEERE leren kennen en Zijn kracht ervaren in je leven? Dit thema stelt Jesaja op een indringende en persoonlijke manier aan de orde in hoofdstuk 6.

De plaats van het roepingsvisioen

Jesaja 6 vertelt ons het roepingsvisioen van de profeet. De plaats waarop dit gebeurt, verbaast ons, want een roepingsbericht lezen we meestal aan het begin van een profetenboek (bijvoorbeeld in Jeremia 1 en Ezechiël 1). Het is mogelijk dat Jesaja 6 een gebeurtenis beschrijft die al eerder heeft plaatsgevonden, maar nu pas verteld wordt. Het visioen fungeert op deze manier als een inleiding op de confrontatie met de goddeloze koningen die straks volgt. Het is echter ook mogelijk dat Jesaja hier een ervaring beschrijft waardoor hij bevestigd is in zijn roeping die al eerder plaatsvond. Opvallend is de datering van Jesaja’s visioen:

‘in het jaar dat koning Uzzia stierf’ (rond 740 v. Chr.). Deze datering is veelzeggend. Koning Uzzia was een goede koning geweest. Wel was deze koning de laatste jaren melaats (als straf van God omdat hij geprobeerd had te offeren - 2 Kron. 26:19-22), maar onder hem had het volk vrede en welvaart ervaren. Nu hij gestorven is, dreigt er onrust. Niet alleen zijn z’n opvolgers minder bekwaam dan hij, ook politiek verandert er veel. Vanaf nu wordt de dreiging van Assyrië steeds actueler. In deze politiek instabiele tijd na Uzzia’s dood, krijgt Jesaja een visioen van de hemelse Koning. Te midden van alle onrust krijgt hij te zien Wie er nu eigenlijk regeert: de HEERE van de legermachten. Vooral met Hem moet Israël rekening houden.

Tempel

Als Jesaja in de tempel is, krijgt hij een onvoorstelbare ervaring. Hij ziet de HEERE, zittend op een hoge en verheven troon. In het Oude Testament krijgen meerdere mensen iets van God te zien, bijvoorbeeld de leiders van het volk bij de Sinaï (Ex. 24:10-11). In Zijn goedheid laat God hun iets van Zijn heerlijkheid zien. Zijn volle glorie houdt

Hij echter voor mensen verborgen. Dat zouden ze niet kunnen verdragen, zo vertelt de HEERE aan Mozes (Ex. 33:18-23). Maar ook al laat God niet Zijn volle heerlijkheid zien, ook het weinige dat mensen te zien krijgen is overweldigend en voor stervelingen ondragelijk. Het zien van God overleeft een mens niet (Richt. 13:22). Er is daarom altijd vrees bij een hemelse verschijning, niet alleen in het Oude, maar ook in het Nieuwe Testament (Luc. 2:9, Hand. 10:1, Openb. 1:17) Het visioen dat Jesaja ontvangt, vindt plaats in de tempel. De tempel en in het bijzonder de ark in het Heilige der heilige was in het Oude Testament de plaats waar God woonde. Met gewone ogen was deze aanwezigheid meestal niet te zien. Maar in dit visioen wordt Jesaja ermee geconfronteerd. Hij ziet een troon en op die troon zit God. De zomen van Gods kleed vervullen de hele tempel. Dit betekent dat God Zelf veel groter is dan de tempel. Je kunt zeggen: door de aardse tempel heen ziet Jesaja iets van de hemelse tempel, waarvan de aardse een af-schaduw was.

Majesteit en heiligheid

Naast de troon staan serafs. Dat ze boven God staan (vers 2) betekent uiteraard niet dat ze belangrijker dan God zijn. Maar omdat God op de troon zit en de serafs ernaast staan, komen ze iets boven Hem uit. In waardigheid staan ze echter ver onder de HEERE. Hoewel het reine engelen zijn, kunnen ook zij niet onbemiddeld naar God kijken. Van hun zes vleugels, gebruiken ze er slechts twee om mee te vliegen. Met de andere vier bedekken ze hun gezicht en voeten. Hun diep respect voor God uiten ze door Zijn heiligheid te loven: 'Heilig, heilig, heilig is de HEERE van de legermachten: heel de

aarde is vol van Zijn heerlijkheid' (zie ook Openb. 4:8).

Het woord 'heilig' betekent dat God ver verheven is boven al het aardse. Niets en niemand is met Hem te vergelijken. Alles en iedereen is Hem onderworpen. Hij is ook volkomen zuiver en rein. Alle zonde, kwaad en onreinheid is volkomen tegengesteld aan Zijn wezen. Van Gods heiligheid moet – en zal eens! – heel de aarde vervuld worden. Vanwege deze overweldigende verschijning schudden de deurposten van de tempel, terwijl deze zelf met rook vervuld wordt (vers 4).

Ontzetting

Als Jesaja dit alles ziet, is hij ontzet. Zoveel grootheid en heerlijkheid kan hij niet aan. Niet alleen zijn afstand als schepsel tot Zijn Schepper verwacht hem, maar bovenal zijn eigen zondigheid. Meer dan ooit voelt Jesaja hoe zondig hij is. De zonde komt naar buiten door zijn mond en lippen, maar borrelt op uit zijn zondige hart. Dit besef doet hem uitroepen: 'Wee mij, want ik verga! Ik ben immers een man met onreine lippen en woon te midden van een volk met onreine lippen. Mijn ogen hebben namelijk de Koning, de HEERE van de legermachten, gezien' (vers 5). In het verblindend licht van Gods grootheid en reinheid kan Jesaja niet staande blijven! En wie wel?

Verzoening

De HEERE is echter niet uit op Jesaja's ondergang. Eén van de serafs die zojuist de heiligheid van de HEERE heeft bezongen, neemt met een tang een kool van het altaar en raakt daarmee Jesaja's lippen aan. Met het altaar wordt waarschijnlijk het reukofferaltaar bedoeld dat in het heilige stond. Op dit altaar werd reukwerk geofferd met vuur

dat van het brandofferaltair (in de voorhof) afkomstig was. Op het brandofferaltair werden dieren geofferd; het bloed ervan diende tot verzoening. De kool die de seraf van het reukofferaltair neemt, herinnert aan deze verzoening. Het geofferde bloed is een teken en zegel dat God genadig is. Wat Jesaja anderen preekte, beleeft hij nu zelf: 'Al waren uw zonden als scharlaken, ze zullen wit worden als sneeuw; al waren ze rood als karmozijn, ze zullen worden als witte wol.' (1:18). In hoofdstuk 53 zal hij schrijven over het Lam van God dat voor deze vergeving de dood inging.

Opdracht

Daarmee is het visioen nog niet afgelopen. Jesaja wordt meteen tot profeet aangesteld. De stem van de HEERE roept 'Wie zal Ik zenden? Wie zal er voor Ons gaan?' Daarop antwoordt Jesaja: 'Zie, hier ben ik, zend mij' (vers 8). De bereidwilligheid van Jesaja treft ons. Waar anderen – onder wie Mozes (Exodus 3 en 4) en Gideon (Richteren 6: 11-23) – veel bezwaren hebben tegen Gods roeping, is er bij Jesaja geen enkele terughoudendheid. De ervaring van Gods grootheid en genade (vergeving) heeft hem zo geraakt, dat hij niets liever wil dan Deze HEERE dienen! Het valt trouwens op dat de ervaring die Jesaja in dit hoofdstuk heeft opgedaan, zijn hele leven gestempeld heeft. Van de 30 keer dat we in het Oude Testament de benaming 'de Heilige van Israël/Jakob' lezen, is dat 26 keer bij Jesaja.

Redding na oordeel

De opdracht die Jesaja krijgt is echter niet eenvoudig. Zijn prediking zal ertoe bijdragen dat het volk zich zal verharden. Hun oren en ogen zullen erdoor toegesloten worden. De

HEERE beoogt met Zijn prediking altijd de bekering van zondaren (Ezechiël 18:32 en Jeremia 18:1-12), maar als mensen zich van Gods woord afkeren, zal Zijn boodschap van heil het tegenovergestelde bewerken. Wie zich blijvend verzet, zal onder de prediking kouder en ongevoeliger worden. Nee zeggen tegen het Woord, brengt het oordeel met zich mee, ook het oordeel van verharding. De zondigheid van het volk is zo diepgeworteld dat het einde van het rijk onafwendbaar dichterbij komt. Uiteindelijk zullen het land, de steden en huizen van Israël verwoest worden (vers 12). Er is geen hoop meer op redding.

Is dit Gods enige en laatste woord? Gelukkig niet, want dwars door het oordeel heen werkt God aan het behoud van Israël. Door de ballingschap heen wordt een rest behouden: een stronk van de eens zo sterke boom blijft over en behelst de belofte van een heilig zaad (vers 13).

In dit gedeelte komen Gods heiligheid en genade op een bijzondere manier naar voren. Deze twee woorden horen nauw bij elkaar. Juist in het handhaven van Zijn heiligheid toont Hij Zijn genade. Dat laat ons het kruis van Christus op een heel diepe wijze zien (Johannes 1: 16-18)! Dat de ervaring hiervan een mens niet onberoerd laat, maakt Jesaja 6 duidelijk.

Vragen

1. Veel mensen maken zich een voorstelling van God. Beschrijf een aantal beelden die wij en mensen rondom ons van God kennen hebben. Wat voor correctie brengt Jesaja 6 daarop aan?
2. Wat is de diepere betekenis van de tijds-aanduiding 'in het jaar dat Uzzia stierf'? Wat betekent dit voor ons?

3. Jesaja ontvangt zijn visioen in de tempel, het huis van God. Waarom is de kerkgang zo belangrijk om God te leren kennen? Wat is nog meer nodig om tot een echte ontmoeting met God te komen? Probeer zo persoonlijk mogelijk te zijn.
4. In Zijn verschijning benadrukt God Zijn heiligheid. Wat verstaan we onder Gods heiligheid. Wat betekent deze heiligheid voor u persoonlijk? Hebt u het gevoel dat Gods heiligheid onder ons voldoende benadrukt wordt?
5. De ervaring die Jesaja had, was heel uniek. Zo'n ervaring maakt lang niet iedereen mee. Toch is ook voor ons de persoonlijke ervaring van Gods ontdekkende heiligheid én genade belangrijk. Praat met elkaar eens door over de persoonlijke ervaring

van Gods heiligheid (tegenover onze zonde) én Zijn genade.

6. Jesaja's prediking zal tot verharding leiden bij velen in Israël. Dit is in zekere zin zelfs de bedoeling van deze prediking, zegt vers 9-10. Iets dergelijk lezen we ook in Mattheüs 13:10-16. Spreek (naar aanleiding van het geschrevene) door over Gods welmenend aanbod van genade, maar ook over de ernst van het verzet ertegen.

Zingen

Psalm 6: 2 en 3

Psalm 32: 1

Psalm 63: 2

Psalm 93: 1-4

Psalm 130: 2 en 4

Ds. J. van Dijk

• *Bijbelstudie n. t.*

Een getuigenis

Johannes 9

Intro

Een dominee bezocht een gemeentelid op in het ziekenhuis. Hij kwam op de zaal waar nog meer patiënten lagen. Hij stelde zich voor: ik ben de predikant van meneer X. Men keek heel bedenkelijk. Waarom? 'Als u maar niet gaat zeggen wat die dominee zei die hier gisteren was', zei er één. Hoe zo? Hij zei tegen ons: 'jullie liggen hier allemaal om je zonden; als u niets anders weet dan dat, hebben we liever dat u uw mond houdt tegen ons'. Hadden ze gelijk?

vers 1-7

Volgens hoofdstuk 8 vers 59 verlaten de Heere Jezus en Zijn discipelen de tempel. Ze ko-

men een man tegen die vanaf zijn geboorte blind is. Dat is voor de discipelen aanleiding om te vragen: is dat de schuld van hemzelf of van zijn ouders? De vergeldingsleer wordt dat genoemd: God straft mensen om hun zonden. Zijn ouders zouden kunnen gezondigd hebben, maar wat moet hij als baby in de moederschoot verkeerd hebben gedaan? Wat zegt de Heere Jezus hier op? Zowel zijn ouders als hijzelf hebben niet gezondigd, maar Gods glorie wordt groot gemaakt. Hoe dat gebeurt? De Heere Jezus mengt speeksel en modder door elkaar, smeert dat op de ogen van de blinde man. Dan zegt hij dat hij zijn ogen moet gaan wassen in het badwater

Siloam, een vijver in Zuid-Jeruzalem, waar water in opgevangen werd. Waarom deze opdracht? Dat is de toets voor de blindgeborene man: gelooft hij wat de Heere Jezus zegt. Wat zien we? De man gelooft Jezus en vertrouwt Hem op Zijn woord. Zo wordt hij genezen: hij kan zien. Hoe noemt de Heere Jezus deze genezing? De werken van God worden geopenbaard.

Klopt dat? In het Oude Testament wordt het genezen van blinden een werk van God genoemd (Psalm 146). Ook het werk van de Messias is om blinden de ogen te openen (Jesaja 42 vers 7). Dat betekent dat de Heere Jezus door deze genezing duidelijk maakt dat Hij de werken van God doet. Hij noemt Zichzelf dan ook het Licht der wereld, Die blinden het licht geeft!

vers 8-12

In deze verzen reageren de burens en omstanders op de genezing van de blindgeborene. Ze vragen naar zijn identiteitsbewijs: is de blindgeborene man echt genezen en kan hij zien òf is het een dubbelganger? Ze doen wel wat in zo'n geval het beste is: ze vragen het aan hemzelf. Daar staat hij open voor en zegt tegen hen: ik ben het. Hij vertelt wat er gebeurd is en hoe het gebeurd is. Zonder opsmuk. Hij vertelt er ook bij Wie dat wonder van genezing gedaan heeft: ene Jezus. Hij heeft nog geen duidelijk beeld van de Heere Jezus, maar Zijn naam weet hij. Begrijpelijk dat ze de Genezer Jezus willen ontmoeten.

vers 13-17

Een blindgeborene die kan zien, is echt een compleet wonder. Daarom nemen ze de blindgeborene mee naar de Farizeeën: laten zij deze genezing beoordelen. Wat gebeurt er? In het bijzijn van de Farizeeën legt de

blindgeborene een getuigenis af over zijn genezing. Hoe reageren zij hierop? Het verdeelt hen in twee groepen. De ene groep zegt: 'alle mensen die bij God horen houden de sabbath; Jezus houdt Zich niet aan de sabbath en overtreedt de sabbathsregels; conclusie: Jezus komt niet van God'. De andere groep zegt: 'alle mensen die van God komen doen wondertekenen; Jezus doet een wonderteken; Jezus is geen zondaar, maar komt van God'. Hoe lossen ze dit dilemma op? Ze vragen het aan de genezen man zelf: wat denkt u er zelf van, wie Hij is Die u genezen heeft? Daar is hij duidelijk in: Jezus is een Profeet, Hij komt met Zijn boodschap van God.

vers 18-23

Ook de ouders van de blindgeborene worden gevraagd: is dit uw zoon, die blindgeboren is of niet? Zij bevestigen dat het hun zoon is, die weer kan zien. Verder weigeren ze op deze kwestie in te gaan. Waarom? Ze zijn bang. De reden? Er ligt censuur op mensen die belijden dat Jezus de Christus is. Deze censuur houdt in dat men uit de synagoge geworpen wordt. Dat betekent dat men als lid van de Joodse gemeenschap buiten spel gezet werd. Vaak waren er ook consequenties aan verbonden ten opzichte van het sociale en economische leven (zie Lukas 6 vers 22). Stel je voor dat zij zouden zeggen dat Jezus de Genezer is, dan moeten zij daar een dure prijs voor betalen. Die prijs is hen te hoog. Vandaar dat ze zich op de vlakte hielden en de Joden naar hun zoon door verwezen: hij is mans genoeg om het uzelf te vertellen.

vers 24-34

Voor de tweede keer wordt de blindgeborene op het matje geroepen door de Farizeeën. Wat doen ze? Ze zetten hem onder druk met

de eis dat hij God de eer moet geven. God de eer geven betekent: zeg de waarheid. Wat willen ze hiermee afdwingen? Twee dingen: 1) dat hij moet zeggen dat God hem genezen heeft en niet de Rabbi Die Jezus heet; 2) dat hij eerlijk moet zijn voor God en hetzelfde moet zeggen wat zij van Jezus zeggen: dat Hij een zondaar is, die de sabbath geschonden heeft toen Hij hem genezen heeft. Doet de blindgeborene dat? Nee. Hij blijft erbij: 'of Jezus een zondaar is weet ik niet, maar één ding weet ik wel, dat ik blind geweest ben, maar nu zie'. Wat nu? De Farizeeërs vragen opnieuw naar de gang van zaken. De blindgeborene is recht toe recht aan: willen jullie het nog een keer horen om ook volgelingen van Hem te worden? Dat schiet bij de Farizeeën in het verkeerde keelgat:

1) ze beschuldigen hem dat hij een volgeling is van Rabbi Jezus, Die geen enkel gezag heeft in Israël en dat zij volgelingen zijn van de beroemde Mozes, die gezag heeft omdat hij God heeft horen spreken;

2) ze wérpen hem de synagoge uit, want daar is hij niet meer welkom. De reden? Ze hebben geen antwoord op zijn opmerking dat Jezus geen zondaar kan zijn. Hij vindt het vreemd dat ze de oorsprong van Jezus niet weten;

3) ze geven hem een trap na als ze zeggen dat hij in zonden geboren is, want anders zou hij niet blind zijn geboren. Over autoritair kerkelijk gedrag gesproken!

vers 35-41

De kerkleiders ontzeggen de blindgeborene een plaats in de synagoge, maar de Goede Herder zoekt hem op: Hij geeft hem een plaats in Zijn kudde. Op welke manier? Hij geeft deze man gelóófsogen! Hoe dat gaat? De Heere Jezus vraagt: gelooft u in de Zoon

van God? De blindgeborene vraagt daarop: 'wie is Hij, dat ik in Hem geloven kan, bij Wie moet ik zijn?' Dan zegt Jezus: 'u staat oog in oog met Hem, Ik ben het, Die u gezien hebt toen Ik dat wonder deed dat u kon zien en Die nu met u spreekt, Ik ben Dezelfde'. Jezus openbaart Zich aan hem. Wat is de uitkomst daarvan? De blindgeborene geeft aan dat hij gelooft. Is dat te zien? Ja, hij brengt een vrucht voort: hij aanbidt de Heere Jezus en geeft zich weg aan Hem. Wat doet hij? Hij geeft God de eer: niet door Jezus als de Zoon van God te ontkennen, maar door Hem te belijden als zijn Heere en Meester. Wat zien we hier gebeuren? Wat Jezus zegt in vers 39: er valt ten opzichte van Jezus een beslissing. Welke beslissing? Die niet geloven (niet zien), komen tot geloof in Hem (zien) en die menen dat ze geloven (zien), worden ongelovig (zijn blind). Als er Farizeeërs zijn die dit Jezus horen zeggen, vragen ze: 'moeten we uit Uw woorden opmaken dat U ons ook tot de blinden rekent?' Wat zegt Jezus? Als u blind zou zijn als die blindgeboren man, zou u geen zonde hebben. Dat hij niet kon zien, was geen zonde (zie vers 2 en 3). Maar als u meent dat u alles goed ziet wat met God en de Thora te maken heeft en toch verblind bent door niet te geloven in de Messias, dát is zonde. En zolang u niet in Mij gelooft, blijft u in die zonde van verblinding. Daar loopt het op uit: voor of tegen Jezus zijn, dat heeft te maken met zien of blind zijn. Zo scherp ligt het!

Lijnen naar ons leven

1) het getuigenis 'één ding weet ik, dat ik blind was en nu zie', is de kénrn van het geloofsgetuigenis van de volgelingen van de Heere Jezus Christus. Het is een ondoordringbaar mysterie: eens was ik blind voor

God en nu geloof ik in Hem, eens was ik dood voor God, nu leef ik met Christus. Herkent u dat? Eén ding weet ik: er is een andere tijd geweest, dat ik godsdienstig was, kerkelijk meelevend, ik wist het allemaal zo goed hoe het moest en hoe gelovige mensen zouden moeten leven, maar blind was voor de Heere en voor mezelf; dat u leefde in de wereld zonder God en zonder kerk, maar nú mag ik met geloofsogen zien op de Heere, Die mij verkoren heeft tot het eeuwige leven en op de Heere Jezus, Die mijn zonde op Zich nam en mij vergeving geeft en op de Heilige Geest Die mij levend maakt, in mij werkt en mij helpt toe-eigenen wat ik in Christus ontvangen heb, Die in mij woont en mij leidt en regeert en mij vormt zodat ik op de Heere Jezus ga lijken.

2) de Heere Jezus laat met deze genezing zien dat het Hem niet alleen om de genezing van ogen gaat, maar deze genezing gebruikt om de blindgeborene tot geloof in Hem als de Messias te brengen. Dat gebeurt nog steeds dat mensen genezen van een ziekte of van een verslaving. Ze geloven in God, Die hen genezen heeft. Om dankbaar voor te zijn. Maar met zo'n genezing zijn we niet gered voor het eeuwige leven. Want de Heere geeft zo'n genezing met het doel om ons bekering te geven en te leiden naar de Heere Jezus Christus, Die een nog veel belangrijker genezing wil geven: de genezing van onze zonde en dat de relatie tussen de Heere en ons geheeld wordt. Waarom? Een genezing van ziekte en verslaving is tijdelijk en alleen voor dit aardse leven. Maar de genezing van hart en ziel is voor nu en voor het leven nà dit leven, in de eeuwigheid. Houdt dat onderscheid goed in de gaten!

3) dat de blindgeborene alléén staat in zijn getuigenis over Jezus, overkomt alle volgelingen

van de Heere Jezus. De Heere Jezus geeft aan: iemands huisgenoten zullen zijn vijanden zijn (Mattheüs 10 vers 36). Moeilijk is dat, want wij staan niet graag alleen. Bovendien wil een gelovige graag dat anderen eveneens de Heere Jezus volgen. Het is ook zo'n liefdedienst en het doet pijn als anderen die liefdedienst van Christus afwijzen. Des te meer is het een zegen als we anderen om ons heen hebben die eveneens in de Heere Jezus geloven en Hem volgen. Maar het is mogelijk dat we om het getuigenis van Jezus alleen staan. Hoe we dat redden? Met die vrijmoedigheid, die God geeft en dat we niet kunnen ontkennen wat God in ons hart en leven gedaan heeft. Dan mogen we niet zwijgen maar het wonder van Gods genade door vertellen, op het juiste moment en met de woorden die de Heilige Geest ons geeft.

Vragen

- 1) De vergeldingsleer zegt: God straft ons om onze zonden. Er is ook een uitdrukking: waren er geen zonden, dan waren er geen wonden. Wordt daar hetzelfde mee bedoeld of iets anders? Hoe zit dat precies volgens de Bijbel?
- 2) 'Eens was ik blind voor God en nu zie ik Hem door geloofsogen' is een ondoordringbaar mysterie. Wat betekent dat? Kunt u geloofsgetuigenissen met elkaar delen? Hoe kunnen we onderscheiden of een getuigenis echt is of niet?
- 3) Aangrijpend als de Heere Jezus zegt: die zien, die blind worden. Menen te geloven in God en toch geen kind van God zijn. Kent u voorbeelden uit de Bijbel? Hoe gaan we met deze waarschuwing zelf om?
- 4) Staat u wel eens alleen als gelovige om voor de Naam van Jezus uit te komen? Hebt u voorbeelden van waar dat was en

hoe dat ging? Wat doet het met u?

- 5) Een groot verschil tussen de manier hoe de Farizeeën op autoritaire wijze met de blindgeborene omgaan en hoe de Heere Jezus met hem omgaat. Kent u voorbeel-

den van beiden? Wat heeft dat te zeggen voor ons omgaan met elkaar in kerk en gemeente?

- 6) Welke lessen zitten er in dit Bijbelgedeelte voor ons?

Peter Schalk, raad van bestuur RMU

• *Ter Zake*

'Kansen voor een christen en zijn carrière'

Het blijft een lastig woord, carrière. Maar goed, laten we het gewoon nemen in de neutrale betekenis, de loopbaan. Welke kansen hebben christenen voor hun loopbaan? Dat is afhankelijk van wat je als je loopbaan beschouwt. Gaat het dan alleen om je betaalde baan. Geldt het ook voor iemand die ook of alleen vrijwilligerswerk doet? Of gaat bij u ook het signaal af van Hebreeën 12?

Betaalde baan

Onlangs was ik bij de Dom van Keulen. Indrukwekkend, werelderfgoed. Ooit is de bouw gestart in 1248. In de 15^e eeuw kwam

de bouw stil te liggen. Crisis of zo? In 1824 pakte men de draad weer op. In 1880 werd de bouw voltooid. Heel interessant allemaal, maar daar gaat het nu eigenlijk niet om. Het gaat me nu even niet om het gebouw, maar om de bouwers. Als je bij deze enorme kerk aankomt, en je beseft dat dit gebouwd is op mankracht, dan staat je verstand even stil. Immers, dat betekent dat elke steen is uitgehouwen, op maat gemaakt, naar de bouwplaats gebracht, omhoog gesjouwd, op zijn plaats is gelegd.

Stelt u zich de bouwers voor. Een jochie van een jaar of 10 wordt meegenomen door zijn

vader. Hij begint met kruimelwerk, en eindigt enkele tientallen jaren wellicht als stenenlegger. Wat doe je voor werk? Het antwoord kan door de jaren heen verschillend zijn: afval opruimen, stenen houwen, stenen vervoeren, stenen sjouwen, stenen omhoog hijsen, stenen leggen. Of zei je gewoon: ik ben kathedraalbouwer?

Hoe dan ook, je carrière bestond uit bouwen aan de

Dom van Keulen

kerk. Overigens was het in die eeuwen vrij normaal dat je in de voetsporen van je vader trad. Als pa smid was, dan volgde de zonen. Als je op een boerderij woonde, dan was je toekomst vrijwel zeker als boer. De slager nam zijn zoon in de zaak. De bakker gaf het recept van zijn specialiteit door aan zijn nageslacht. Allemaal heel overzichtelijk. Je carrière bestond uit het leren van je vak en daarna het uitvoeren daarvan.

Vandaag is dat heel anders. Je moet al op jonge leeftijd een profiel kiezen. Daardoor worden een paar studierichtingen min of meer uitgesloten. Normaal gesproken ga je op dat profiel door. En dan kan je kiezen, sowieso uit ongeveer 1200 veelvoorkomende, unieke en actuele beroepen. Ga er maar aan staan, als jongere!

Ga er maar aan staan, als christen! Want welk beroep je ook kiest, het dient wel een beroep te zijn waarin je als christen tot je recht komt. Ons beroep is niet zo maar iets! Het is, als het goed is, je goddelijk beroep. Dat betekent concreet dat je er voor moet kunnen bidden, dat je je dagelijks werk moet kunnen opdragen aan de Heere, dat je van Hem alles mag verwachten voor de komende dag. Die afhankelijkheid is mooi, maar geeft ook een belangrijke verantwoordelijkheid. Je werk staat dan in een breder perspectief. Omdat je als christen een naam draagt, die verbonden is aan de Naamgever, Christus. Zijn grote opdracht voor ons leven is door de Heere Jezus Christus Zelf verwoord: God liefhebben boven alles, en je naaste als jezelf. Dat betekent ook iets voor je dagelijks werk. Calvijn heeft het mooi beschreven. De drie doelen voor je dagelijks werk zijn: dienen tot eer van God, tot heil van je naaste, en in de zorg voor je levensonderhoud.

Als dat zo is, dan zijn er heel veel kansen voor christenen. Je kansen zitten niet verstopt in de carrièrestappen, omhoog op de maatschappelijke ladder. Natuurlijk mag dat wel, en wordt er soms steeds meer van je gevraagd. Maar de kansen zitten op een ander level, namelijk om in je dagelijks werk uit te dragen wat van belang is. Om in je dagelijks werk te laten zien dat je christen bent. Om oog te hebben voor je collega, voor werkgever, voor je werknemer. Maar ook oog te hebben voor je concurrent, voor je klant, voor je cliënt. Zien, merken, proeven die mensen om je heen dat je christen bent?

Vrijwilligerswerk

Het bovenstaande geldt natuurlijk net zo goed voor onbetaald werk. Allereerst, het is natuurlijk niet zo dat betaald werk meer waard zou zijn dan onbetaald werk. Het wordt wel anders beloond, maar onbetaald werk valt net zo goed onder de opdracht 'zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen'. Bij dat werk hoort niet alleen betaald werk, maar ook het grasmaaien in je tuin, de boodschappen voor de zieke buurvrouw, de zorg die je besteed aan mensen in je omgeving en in je familie.

Denk aan het gezin waar gekozen wordt om de zorg voor de kinderen zoveel mogelijk samen te organiseren. Denk aan de familie, waar zorg voor een ziek of oud familielid verdeeld wordt over degenen die in de buurt wonen. Of denk aan het werk dat in en om de kerkelijke gemeente mag gedaan worden. Niet in geld uit te drukken, en ook niet betaald. Maar wel veel waard!

Ook daar is het grote liefdegebod leidend als het gaat om kansen voor christenen. Want waarom pakken we die taken in het gezin, de familie, de buurt en de kerk op? Doen we

dat om te laten zien hoe meelevend we zijn, hoeveel inzet jij hebt? Of doen we dat als gevolg van de vraag hoe we dienstbaar kunnen en mogen zijn in onze omgeving. De vraag is dan natuurlijk wat dit te maken heeft met onze carrière. En inderdaad, als het bij carrière alleen gaat om betaald werk en steeds meer en hoger, dan telt dit niet mee. Maar als dit werk, als vrijwilliger of mantelzorger of in je gezin, bekeken wordt vanuit de loopbaan gedachte, dan wordt het heel anders.

Loopbaan

Bij het denken over een loopbaan wordt het gedeelte uit de Hebreeën brief levendig. Daar gaat het in hoofdstuk 11 over allerlei mensen. Sommigen hadden een glanzende carrière in de zin van een opgaande baan. Denk aan Mozes. Een opgaande ster in Egypte, maar hij heeft de versmaadheid van Christus meerdere rijkdom geacht. Er zijn er ook getekend in een loopbaan waar geen enkele baan bij hoorde. Wat te denken van Sara. Door het geloof heeft zij geen carrière gemaakt, maar haar loopbaan bestond uit het baren

van een kind, door het geloof! Een Henoch, wandelde met God. Wat een loopbaan! Een Rachab, zij was een hoer. En wat zal ik nog meer zeggen, zo jubelt de schrijver van de Hebreeënbrief.

De galerij van de geloofshelden loopt uit op hoofdstuk 12 vers 1 en 2: 'Daarom dan ook, alzo wij zo groot een wolk der getuigen om ons hebben liggende, laat ons afleggen allen last, en de zonde, die ons lichtelijk omringt, en laat ons lopen de loopbaan die ons voorgesteld is; Ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des toorns van God.'

Dat is een loopbaan die voor elke christen alle kansen biedt. Maar in de zin dat dit alles biedt wat je nodig hebt, voor je dagelijks werk, voor je vrijwilligerswerk, voor je zorgtaken, voor je ambt. Het ambt aller gelovigen. Dat biedt kansen voor je carrière als christen. Lopen in de loopbaan, ziende op Jezus, de Christus, wiens Naam wij mogen dragen.

Ds. J.M. Molenaar

• *Lezing Huishoudelijke Vergadering*

De moeilijkste zaligspreking (2)

'Welzalig is hij die uw kleine kinderen grijpen en tegen de rotsen verpletteren zal'.

Psalm 137 vers 9

3. In het licht van het Oude Testament

3.1 Plaats in het psalter

Allereerst leg ik even de vinger bij de plaats van deze psalm. Deze psalm staat immers op een unieke plek in onze psalmbundel. Psalm

136 gaat hieraan vooraf. Het lied met dat indrukwekkende refrein: 'Want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig'. Psalm 138 volgt daarna. Het lied over Gods goedertierenheid voor nederigen die verhoogd worden door de rechterhand van de HEERE. Psalm 136

en 138 staan vol van 'goedertierenheid'. En juist daar tussenin staat een psalm waarin de verbondstrouw van de Heere verder weg lijkt dan ooit.

3.2 Wie bidt er?

Waar gaat dit lied dan over? Eerst moeten we helder krijgen wie er eigenlijk zingen en bidden in psalm 137. In dit lied komen immers twee rijken levensgroot tegenover elkaar te staan: Babel tegenover Sion. Dit lied wordt gezongen door een getraumatiseerd volk. Ze zitten neer. Ze huilen. Ze denken aan Sion. De Joden zijn immers gevangengenomen door de Babyloniërs. Koning Nebukadnezar heeft Jeruzalem belegerd. Twee jaar lang heeft de strijd geduurd – volgens Jeremia 39 – toen is de stad gevallen. Vanuit de oorlogstaferelen die meer dan eens in de Bijbel beschreven zijn, kunnen we ons een beeld vormen hoe dat geweest moet zijn. Kinderen gillen en velen worden te pletter geslagen. Vrouwen schreeuwen en velen worden verkracht of zelfs hun zwangere baarmoeders opengesneden. Mannen strijden tot ze er gewond of dood bij neervallen. Niets is er meer over van de stad, maar niets is er ook meer over van het leven van Sions' inwoners. Het verbondsvolk van God lijkt ten onder te gaan. Waarom? Dat heeft alles te maken met Gods oordeel. Hij oordeelt namelijk over Zijn volk, wanneer zij het verbond breken. Een oordeel waarin – volgens Leviticus 26 : 22 – ook hun kinderen in betrokken zullen worden. Het is zover.

Aan Babels stromen zit het verbondsvolk van de HEERE. De harpen aan de wilgen. Zingen over Sion gaat niet meer. De vijand strooit nog extra zout in de wonden, want uit alles blijkt dat de goden van Babel sterker zijn dan die stamgod van Israël. We hebben

het volk en hun JHWH overwonnen. Voor het verbondsvolk Israël is dit een ontzaglijke aanvechting. Jeruzalem de stad waar God met Zijn Naam woonde, waar de offers rookten en de liederen klonken, de stad waar Gods gerechtigheid zichtbaar zou worden. Zij is een puinhoop. De Joden in Babel kunnen 'hun hoogste blijdschap' maar niet vergeten. De beelden komen hen steeds weer voor ogen. Zeker hoe de Edomieten zich hebben opgesteld in de strijd. De nakomelingen van Ezau waren zo gemeen. Dit broedervolk kwam niet helpen, maar ze dansten van plezier en riepen: 'Haal neer, haal neer die stad, tot op haar fundament'. Intussen is wel duidelijk dat het verbondsvolk van de HEERE zwaar getraumatiseerd aan de stromen van Babel neerzit. Ontroerend genoeg gaat juist dit volk bidden en zingen tot haar God.

3.3 Tot wie bidden zij?

Welke God hebben we het dan over? Dat is onze tweede vraag. Indrukwekkend klinkt in vers 7 de naam HEERE. Terwijl het verbond verbroken is en niets meer van de macht van de HEERE zichtbaar is, gaat het verbondsvolk toch bidden tot haar God: 'HEERE, denk aan de Edomieten...'.

Wat is de HEERE eigenlijk voor een God? De God Die Zich openbaarde aan Mozes en Zijn eigen Naam uitriep: "HEERE, HEERE, God, barmhartig en genadig, geduldig en rijk aan goedertierenheid en trouw, Die goedertierenheid blijft bewijzen aan duizenden, Die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft, maar Die de schuldige zeker niet voor onschuldig houdt en de ongerechtigheid van de vaders vergeldt aan de kinderen en kleinkinderen, tot in het derde en vierde geslacht" (Exodus 34: 6-7). De HEERE

blijkt dus een God te zijn van vergeving en vergelding.

Vergeving voor hen die in berouw over de verbondsbreuk tot Hem vluchten. Vergelding over het kwaad dat het verbondsvolk en de volkeren rondom Hem aandoen. Deze rechtvaardige vergelding wordt zichtbaar in de Thora. Concreet worden de straffen genoemd die behoren bij elke afzonderlijke overtreding. Kwaad moet vergolden worden: “Leven voor leven, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet” (Deuteronomium 19: 21).

De verbondsgod blijkt een God van recht te zijn. Bevrijdend recht voor onderdrukten. Veroordelend recht voor onderdrukkers. Juist daarom bidt het verbondsvolk tot haar God. Zij weten immers wie Hij is. Zij hebben Hem leren kennen in de boeken van Mozes en de profeten.

3.4 Wat bidden zij?

Hun gebed is intens en indringend: “HEERE, denk aan de Edomieten, aan de dag dat Jeruzalem viel, toen zij zeiden: Haal neer, haal neer die stad, tot op haar fundament. Dochter van Babel, die verwoest zult worden, welzalig is hij die u uw misdaad vergelden zal, die u tegen ons begaan hebt. Welzalig is hij die uw kleine kinderen grijpen en tegen de rots verpletteren zal”.

Ik geef toe dat dit heftige teksten zijn. Alleen vanuit welk perspectief lezen we dit? Vanuit een welvarend Westers leven kun je je vinger opheffen en zeggen: ‘Dit mag je niet bidden. Deze taal is veel te cru’. Alleen wie slachtoffer werd van wreed geweld, praat anders.

De Bijbel is geen sprookjesboek dat losgezongen is van de werkelijkheid. Het psalmboek is geen liederenbundel vol slaapliedjes. In de Bijbel wordt het kwaad gepeild tot op

de bodem. Kwaad is kwaad en kan onze God niet dulden.

Het verbondsvolk bidt daarom tot haar God. Ze hakt er niet zelf op in. Ze brengt haar wraakgevoelens bij de HEERE. Ze weet immers Wie haar God is. ‘Hij heeft het recht lief’ (psalm 37). Daarom zingt ze: ‘Zalig als de wandaden van de Babyloniërs op een evenredige manier gestraft worden. Zalig is hij die uw kleine kinderen grijpen en tegen de rots verpletteren zal’. Met Calvijn moeten we constateren dat het volk hier bidt om de vervulling van de oordeelsprofetie van Jesaja. Daar stond het al, dat in het oordeel ook de kinderen betrokken zullen worden. Alleen daarmee hebben we het ongemak niet weggepoetst, want hoe kun je nu zo spreken over kinderen? Zeker in onze cultuur hebben we daar zoveel moeite mee. Hoe lees je nu die woorden?

Ik blijf er zelf ook mee zitten. Ik kom er ook niet helemaal uit. Alleen ik begrijp deze woorden meer als ik besef dat kinderen symbool staan voor de toekomst. Kinderen zijn de toekomst van het verbondsvolk. Door de geslachten heen zal de HEERE Zijn beloften vervullen. Juist dat wist Babel maar al te goed. Koning Nebukadnezar heeft Jeruzalem ingenomen. Wat hij deed is gruwelijk. Koning Zedekia stak hij zijn ogen uit. Alleen voordat hij blind zou worden deed Babel iets gruwelijks. Nog één ding moest Zedekia zien. Zijn twee kinderen werden vermoord voor zijn ogen (2 Koningen 25: 5 en 6). Koning Nebukadnezar wil niets liever dan dat het klaar is met Sion en haar God. In dat licht lees ik deze tekst: ‘Welzalig wie uw kinderen zal grijpen, Babel! Zalig wanneer dit Babylonische kwaad geen toekomst meer heeft en voor eeuwig uit de wereld is’. Zo lees ik deze tekst nog steeds met een grote huiver,

maar ik heb geleerd dat achter deze woorden de roep klinkt om recht en zuiver oordeel.

4. In het licht van het Nieuwe Testament

4.1 Verhouding OT-NT

Alleen hoe hebben we deze woorden dan te verstaan in het licht van het Nieuwe Testament. Een lied als psalm 137 klinkt daar toch niet meer? Hoe verhouden het Oude - en Nieuwe Testament zich met elkaar?

“Een belangrijk verschil tussen Luther en Calvijn ligt in hun waardering van het Oude Testament. Terwijl Luther de nadruk legde op het onderscheid tussen Wet en Evangelie (een onderscheid dat gemakkelijk kon uitlopen op een tegenstelling tussen Wet en Evangelie en vandaaruit een tegenstelling tussen Oude - en Nieuwe Testament) en de rol van het Oude Testament in de meest letterlijke zin van het woord dus betrekkelijk was, heeft het Oude Testament bij Calvijn een meer zelfstandige en positieve plaats” (Zwiep, 2013, pg. 289).

Calvijn ziet de eenheid tussen Oude - en Nieuwe Testament in het verbond. Het verbond met alle vadersen verschilt volgens Calvijn in wezen en zaak in geheel niet van het verbond met ons, maar is één en hetzelfde. Alleen de bediening verschilt. In het voetspoor van Calvijn wil ik bezien hoe dit gebed dan functioneert voor de verbondsgemeente uit Jood en heiden.

Terecht kan de vraag gesteld worden of in het Nieuwe Testament geen andere taal klinkt. De discipelen vroegen immers op zeker moment aan Jezus of ze om hemels vergeldingsvuur mochten bidden. Ze dachten de Schriften ook nog aan hun kant te hebben, want Elia deed het net zo (2 Ko-

ningen 1). Alleen Jezus reageert anders: ‘U beseft niet wat voor Geest u hebt, want de Zoon des mensen is niet gekomen om zielen van de mensen te gronde te richten, maar om ze te behouden’ (Lukas 9: 55-56). De apostel Paulus spreekt dezelfde taal: ‘Vergeldt niemand kwaad met kwaad’ (Romeinen 12: 17).

Alleen daarmee is oordeel en recht in het Nieuwe Testament niet weggepoetst. Jezus spreekt immers over behoud, maar ook over oordeel, dat zelfs kinderen zal treffen (Lukas 23: 28-31). En de apostel Paulus zegt niet: ‘Wees maar lief voor elkaar, want Jezus is nu gekomen’. Nee, hij zegt: ‘Wreekt uzelf niet, geliefden maar laat ruimte voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, zegt de Heere’ (Romeinen 12: 19). Daarom belijden we ook elke zondagavond: ‘Vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden’. Op die dag zal God recht doen. Babel zal vallen. Ik zeg het expres zo, want Babel is in de hele Bijbel door meegegaan, maar gaandeweg staat Babel voor het kwaad tot in zijn finesses. Ze maakt slachtoffers en maakt zich elke keer breed in deze wereld. Alleen op de oordeelsdag zal God Babel dubbel vergelden, omdat haar zonden zich opgestapeld hebben tot aan de hemel (Openbaring 18: 5-6). Het nieuwe Jeruzalem daalt straks neer uit de hemel. Het kwaad heeft niet het laatste woord. Het lied van de overwinning zal eens klinken (Openbaring 19). De Bruiloft van het Lam vangt straks aan.

4.2 Wie bidt er?

Tot die tijd leven wij in deze werkelijkheid. Het onrecht van Babel grijpt nog steeds om zich heen. De taferelen van IS. De dwaasheid van een leider in Venezuela. De dreiging

van de Taliban die nog steeds actief is. Het narcisme van een leider in Noord-Korea die zijn eigen volk laat creperen en zelf leeft alsof hij een god is. Nigeria en de strijd tussen moslims en christenen. De vele landen waar christenvervolgung aan de orde van de dag is. En nog dichterbij: Het Kamerdebat over de zedendelinquenten en hun gruwelijkheden. Babel maakt zich nog steeds breed.

Alleen wat doen we er mee? Waar is ons gebed? Het Nieuwe Testament vertelt ons immers dat er in de hemel en op de aarde gebeden wordt. In de hemel wordt gebeden door de zielen van de martelaren onder het altaar (Openbaring 6: 10). Op aarde wordt er gebeden door de verbondsgemeente van Christus, omdat de apostel haar ertoe aanspoort (1 Thessalonicenzen 5: 17).

4.3 Tot wie bidden zij?

Tot wie bidden zij eigenlijk? Tot de God Die recht heeft gedaan in Jezus. In Hem is immers het diepste kwaad vergolden. Door Hem kan ook Babel op de rol van volken worden bijgeschreven. Door Hem kan ook Babel genoemd worden onder hen Die de HEERE kennen' (psalm 87: 4). In Jezus is immers het diepste kwaad vergolden en vergeven. Hij boog Zich onder het recht van God. Hij liet het volle oordeel op Hem komen. Alle Babelzonden kwamen op Hem. Alle verbondsovertredingen van Sion lagen op Hem. Daarom valt bij Hem nu ook de scheiding. Door Hem worden wij ingelijfd bij Israël en geschreven op de rol waar God de volkeren opschrijft, of we gaan ten onder in de Babelwereld waar de overste van deze wereld heerst. Wie echter zichzelf heeft veroordeeld en door het geloof bevrijd is van de toorn, zal biddend met de verbondsgemeente van Christus gaan tot de God Die in Jezus

vergeving en vergelding aan de dag liet treden.

4.4 Wat bidden zij?

Wat bidden ze dan? In de hemel wordt gebeden om rechtmatige vergelding over het Babylonische kwaad. In de hemel wordt dus beseft dat het nog niet is zoals het moet zijn. Ook in de hemel wordt geroepen om de dag van het zuivere oordeel. De martelaren die geslachtofferden werden door keizer Nero, door Domitianus, door IS, door Kim Jung-Un. De zielen van deze martelaren onder het altaar bidden: 'Hoe lang heilige en waarachtige heerser, wreekt U ons bloed niet aan hen die op de aarde wonen? Hoe lang moet dit nog duren? Doe toch recht over het onrecht dat ons is aangedaan?' (Openbaring 6: 10).

Wanneer dit in de hemel gebeden wordt, waar blijven wij op aarde dan? De verbondsgemeente is immers – als het goed is – evenzeer een roepende gemeente. Ze bidt: 'Uw Koninkrijk kome!' De gemeente verlangt immers naar het rijk van recht en gerechtigheid. Ze vraagt aan de Vader dat Hij haar zal regeren door Zijn Woord en Geest en zij zich aan Hem onderwerpen zal. Ze roept om de versterking van het rijk van de Boze en om verrijdeling van alle boze plannen tegen het Woord van God (Heidelbergse Catechismus zondag 48).

Kijk wie dit niet bidt, lijdt niet aan het onrecht in deze wereld. Dan vier je je vakanties en je denkt en hoopt dat het ver bij je vandaan blijft. De dominee moet niet te veel bidden: 'Kom Heere Jezus, ja, kom haastig'. We hebben het namelijk nog zo leuk en fijn hier. De komst van Jezus bederft eigenlijk ons mooie leventje hier en nu. Alleen dan mogen we ons afvragen: ben ik eigenlijk wel een echte christen? Een christen leert immers

het gebed bidden dat Jezus ons leerde: 'Uw Koninkrijk kome'!

Tegelijk roept de christelijke gemeente ook om vergeving. Ze bidt voor haar vijanden en hen die haar geweld aan doen. Luister maar naar de verhalen van onze broeders en zusters die vervolgd worden. Ze volgen hun Meester en roepen: 'Vader, vergeef het hun. Laat hen van vijanden, vrienden van U worden.' Zij bidden het en wij met hen.

Begrijp me goed, daarmee verstomt het gebed om recht zeker niet. Wie immers bidt om de komst van Gods Koninkrijk, die bidt om bevrijdend recht voor onderdrukten en veroordelend recht voor de onderdrukkers.

5. Maran-atha

De dag van de vergelding komt steeds dichterbij. Dan zal Babel vallen. Eens en voorgoed. Dan zal Jeruzalem neerdalen. Volmaakt en volkomen. Dan komt de verbondsgemeente thuis net zoals een huilend kind thuiskomt.

"De moeder neemt het in de armen en wist de tranen van de wangen. Het kind kruipt dicht tegen zijn moeder aan. We verlangen naar Hem die ons troost. Hij is Israëls God die gezegd heeft: 'Zoals iemands moeder

hem troost, zo zal Ik u troosten'. Naar dat moment verlangen wij. Zoals een huilend kind loopt te roepen: 'Mama! Mama!' zo, loopt de christelijke gemeente door de wereldgeschiedenis en roept: 'Maran-atha!', totdat Hij komt" (Van de Beek, 2008, pg, 307).

6. Gebruikte literatuur

- A. van de Beek, God doet recht. Eschatologie als christologie, Zoetermeer: Meinema.
- A. van de Beek, Uw kinderen tegen de rots (Psalm 137: 9). In: Marturia, E-magazine over de betekenis van de Vroege Kerk voor vandaag, jaargang 5, nummer 9, juni 2013.
- J. Calvijn, Verklaring van de Psalmen II, Goudriaan: De Groot.
- M.J. Paul e.a., SBOT, Psalmen II, Spreuken, Prediker, Veenendaal: Centrum voor Bijbelonderzoek.
- H.G.L. Peels, Wie is als Gij? Schaduwzijden aan de Godsopenbaring in het Oude Testament, Zoetermeer: Boekencentrum.
- A. Zwiep, Tussen tekst en lezer. Een historische inleiding in de bijbelse hermeneutiek, Amsterdam: VU University Press.

Ds. J.H. Lammers

• *Ledenwerfactie*

Kom en doe mee

Alle besturen van de mannenverenigingen hebben onlangs een brief gekregen i.v.m. de ledenwerfactie die we willen houden aan het begin van het winterseizoen. Vast en zeker bent u hiervan op de hoogte gebracht. Voor de actie is een nieuwe folder gemaakt. Als aanvulling op deze actie geven we als

hoofdbestuur adviezen om u bij deze actie te ondersteunen. Hierom is gevraagd tijdens de gespreksronden met de besturen enige tijd geleden.

U kunt dit korte artikel met elkaar bespreken om te bepalen welk advies in uw situatie te gebruiken is.

Voorbeeld van twee gemeenten

We verwijzen allereerst naar twee artikelen die in de Hervormde Vaan geplaatst zijn van een mannenvereniging die een doorstart heeft gemaakt (december 2018) en een mannenvereniging die is opgericht (januari 2019). Zoekt u ze nog eens op? U kunt uw winst ermee doen. Ook de volgende suggesties zijn onzes inziens over te nemen. Ik geef ze in een willekeurige volgorde.

Suggesties

1. Een persoonlijke benadering werkt beter dan een algemeen bericht in het kerkblad. Dat laatste is wel nodig, zodat tijd en plaats bekend zijn. Nodig vooral persoonlijk een broeder uit voor een verenigingsavond, in de hoop dat hij lid wordt. Exemplaren van De Hervormde Vaan en folders zijn gestuurd naar de verenigingen. U kunt deze gebruiken.
2. Schrijf over de activiteiten van de mannenvereniging in de gemeentegids of het contactblad, zodat de gemeente een inblik krijgt in uw vereniging.
3. Beleg aan het begin van het seizoen of in de loop van het seizoen een open avond, waar uw predikant een aansprekend onderwerp behandelt. Geef als bestuur tijdens deze avond een positieve presentatie van uw mannenvereniging.
4. Geef in uw presentatie aan dat het voordeel van een mannenvereniging is dat je aandacht hebt voor thema's die met het man-zijn te maken hebben.
5. Nodig jonge mannen uit en vraag hen advies hoe u een nieuwe generatie kunt bereiken.
6. Nodig jongeren uit voor een verenigingsavond. Te denken is aan de

belijdenisgroep, de jeugdvereniging of de bijbelkring.

7. Leef van uw kant mee met de jeugdvereniging, wanneer ze u uitnodigen voor een open avond of een preekbespreking. Zo ontstaat er wederkerigheid.
8. Zorg ervoor dat het karikatuur verdwijnt dat de mannenvereniging een club van oude mannen is. Het is bijvoorbeeld niet noodzakelijk om op een verenigingsavond de notulen te lezen.
9. Organiseer eens een Mannenontbijt. De nieuwe rubriek "Ter zake" in de Hervormde Vaan kan erbij van dienst zijn.
10. Onmisbaar voor een vereniging is een hartelijke en open sfeer, waarbij aandacht is voor elkaar. Als ouderen mogen we ons verdiepen in de leefwereld van jongeren, en als jongeren mogen we open staan voor de levenservaring van ouderen. Oefen u zelf meer met gastvrijheid en meeleven.
11. Er kan een jongemannenvereniging worden opgericht. In den lande zijn er goede ervaringen. Laat een dergelijke vereniging zich aansluiten bij de mannenbond. Nadeel van een jongemannenvereniging is dat het contact tussen ouderen en jongeren niet plaats vindt. Mooier is een mannenvereniging voor alle leeftijden.
12. In den lande zijn er mannenverenigingen die een andere naam geven aan hun vereniging, bijv. mannenbijbelkring, omdat het woord mannenvereniging beladen kan zijn.

Groei en verjonging

Wat ik onlangs in de Hervormde Vaan schreef, herhaal ik. Laten we ervoor zorgen dat elke

mannenvereniging jaarlijks met minimaal één lid groeit. Bij voorkeur met een broeder die jonger is dan het jongste lid. Het zou tot gevolg hebben dat er groei en verjonging ontstaat, waarnaar we met elkaar verlangen. Het is onzes inziens een haalbaar doel.

Tenslotte

In veel gemeenten wordt het winterwerk geopend met het thema: Kom, doe mee. Helpt u en jij mee om nieuwe leden te werven voor de mannenvereniging en zo de gemeente te bouwen door het onderzoeken van de bijbel? Het Woord van God is immers de basis van de gemeente en van ons aller leven.

• Organisatienieuws

Mannenthemadag Midden-Nederland (Veenendaal)

De Mannenthemadagen commissie organiseert op 12 oktober 2019 een Mannenthemadag.

Thema: 'Volhouden Kunst of Gunst?'

Sprekers: Ds. J.J. Mulder Krimpen a/d IJssel (Hervormd) en Ds. J.L. de Jong uit Soest (Chr.Ger.)

Plaats: Gebouw Maranatha (naast de Julianakerk), Prins Bernhardlaan 26, Veenendaal

Aanvang: 10.00 uur

Inloop: 09.30 uur met koffie en thee

De morgen duurt tot 13.15 uur. Er is een gratis lunch. Er is voldoende gratis parkeergelegenheid.

Aanmelden via www.mannenthemadagen.nl of jvancapelleveen@solcon.nl, telefoonnummer 0318-516930.

Alle mannen jong en oud hartelijk welkom en neem gerust uw vrouw mee.

Voor al onze activiteiten zie onze agenda op www.hervormdemannenbond.nl

1e voorzitter: Ds. J.H. Lammers
Pelikaan 34, 2986 TB Ridderkerk
T 0180 424636 • j.h.lammers@hetnet.nl

2e voorzitter: Ds. J.P. Nap
Havikshorst 11, 3871 JK Hoevelaken
T 033 2584004 • dsjpn@hetnet.nl

1e secretaris: Ds. J. van Dijk
Dondersstraat 6, 2984 GR Ridderkerk
T 0180 398670 • ds.j.vandijk@hetnet.nl

2e secretaris: Dhr. C.D. Groenendijk
Koolmees 35, 2986 VB Ridderkerk
T 0180 423817 • c.d.groenendijk@hetnet.nl

1e penningmeester: Dhr. C. Oosterom
Jan van Aemstelstraat 7, 3411 XK Lopik
T 0348 551496 •
accountant.c.oosterom@planet.nl

2e penningmeester: Dhr. J. van Capelleveen
Valleistraat 60, 3901 RT Veenendaal
T 0318 516930 • jvancapelleveen@solcon.nl

Lid: Ds. E. de Mots (Redactie-adres)
Joh. Willem Frisostraat 38, 7462 GX Rijssen
T 0548 519549 • e.de.mots@solcon.nl

Lid: Ds. J.M. Molenaar (Themadagen)
Vossenakker 2, 6711 CZ Ede
T 0318 307748 •
ds.jmmolenaar@hervormdede.nl

Lid: Ds. A. Snoek (Verdiepingsconferentie 23+)
Kerkstraat 8, 4041 XB Kesteren
T 0488 723120 • asnoekvdm@solcon.nl

Overlijdensberichten:
J. Bout & Zn., Ceintuurbaan 32-34, 1271 BJ Huizen
E info@boutdruk.nl (o.v.v. Herv. Vaan)
Mutaties: Schriftelijk melden aan het Bonds bureau
Bestuurswijz. moeten naar de 1e secretaris

• Boekbesprekingen

Willem Balke, **Via Vitae**, Opstellen over kerk en theologie in het perspectief van de Reformatie, uitg. De Banier Apeldoorn 2019, 440 blz., prijs € 24,95

Zoals de ondertitel al laat horen, wil de inmiddels

86-jarige dr. Balke vooral het geluid van de Reformatie nog weer eens goed laten klinken. We worden vooral ruimschoots ingewijd in het gedachtegoed van Calvijn in het spoor van Luther. Het punt van de rechtvaardiging van de goddeloze krijgt terecht veel aandacht en dat in samenhang met de verkiezing als Cor Ecclesiae, het hart der kerk. God is het Die de goddeloze rechtvaardigt om niet, ja alleen om Christus' wil. Ook als wij horen over de Heidelberger via Kohlbrugge en anderen klinkt hetzelfde geluid. Vele malen wordt vr./antw. 60 geciteerd. Hierbij blijkt meer dan eens dat de auteur niet veel moet hebben van piëtisme en mystiek. Dit levert zelfs een doublure op op pag. 229 en 386. Ook de scholastiek moet het trouwens ontgelden. Het is wel duidelijk waar het hart van de schrijver ligt. Niettemin hebben we een prachtige studie van dr. Balke ontvangen. Een goudmijn om in te graven naar de schatten van de Reformatie. En van de Schrift zelf. De kennis van de auteur is formidabel. Nog één opmerking veroorloof ik mij: dat de vraag- en antwoordvorm van de Heidelberger verouderd is, pag. 285, zal niet ieder met de schrijver eens zijn.

J.P. Nap

Dr. J. Kommers, **En zij volgen het lichtend spoor**. Kleine geschiedenis van de christelijke zending. In serie Artiosreeks. Uitg. Groen Heerenveen, 2019, 226 blz., prijs € 13,50

In dit boek wordt

in vogelvlucht tweeduizend jaar zendingsgeschiedenis beschreven, zo blikst pag. 208 terug. Het mooie slot van hoofdstuk 9 deed mij vermoeden dat het boek nu uit was. Maar dan volgt nog een toegift over vrouwen in de zending. Zij komen trouwens door het hele boek heen al naar voren. Gaat dr. Kommers aan hen nog eens een overzichtsstudie wijden? Ook volgt nog een hoofdstuk over het christendom te midden van de wereldgodsdiensten. Hierin wordt de islam een valse godsdienst genoemd, pag. 186. De twee slothoofdstukken zijn een pakkend appèl om van de levende Christus te vertellen aan mensen die leven in de dood, pag. 213. Vooral Hudson Taylor (1813-1905) geeft aan de schrijver inspiratie. Deze worstelde dag en nacht met de vraag: wie gaat de Chinezen het Evangelie vertellen?, pag. 126. Maar ook Amy Carmichael (1867-1951) heeft hem veel geleerd. Twee jaar geleden schreef dr. Kommers al een afzonderlijk boek over haar. Zij werkte jarenlang in India.

In dit Artiosboek staan vele zinnen om aan te kluiven. Zoals over de periode rond 200 na Chr.: "In die tijd was het gewoon dat elke christen een zendeling was", pag. 39. En: "De opdracht tot zending is wat aan de aandacht van de reformatoren ontsnapt", pag. 89. Maar men leze zelf dit waardevolle boek. Er zijn maar enkele drukfouten. Daarvan noem ik, dat Polycarpus niet op 68-jarige leeftijd stierf, maar op 86-jarige, pag. 41. Verder mis ik node een naamregister.

J.P. Nap

• Overlijdensberichten

'Dan ga ik op tot Gods altaren'

Met droefheid delen wij u mede, dat de Heere uit ons midden heeft weggenomen ons trouw en meelevend lid

LEENDERT PIETER BREUGEM

in de leeftijd van 78 jaar.

De Heere schenke Zijn troost en nabijheid aan zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Bestuur en leden van de
mannenvereniging
'Door onderzoek tot wetenschap'
te Bleiswijk

Bleiswijk, 23 juni 2019

'Dan ga ik op tot Gods altaren'

Met droefheid hebben wij vernomen dat de HEERE geheel onverwachts ons trouw lid tot Zich heeft genomen

RENGER HARTOG

op de leeftijd van 74 jaar.

Wij bidden om troost en kracht van onze Vader voor zijn kinderen, kleinkinderen en verdere familie.

Leden en bestuur
Mannenvereniging
'Onderzoekt de Schriften'
Hervormde gemeente Bunschoten

Bunschoten, 29 juni 2019

Met droefheid hebben we kennisgenomen van het overlijden van

MARIUS VAN BEMMEL

trouw lid en oud-penningmeester van mannenvereniging 'Rondom het Woord'.

Hij mocht de leeftijd van 85 jaar bereiken.

We wensen de familie Gods nabijheid toe in dit verlies.

Bestuur en leden van de
Hervormde Mannenvereniging
'Rondom het Woord'
te Nieuwer Ter Aa.

Nieuwer Ter Aa, juni 2019

Tot onze droefheid nam de Heere uit ons midden weg, ons trouw lid

JAN MOURIK

in de leeftijd van 94 jaar.

Met dankbaarheid denken we terug aan de vele jaren dat hij, ook als bestuurslid, zich heeft ingezet voor onze vereniging.

De Heere trooste zijn kinderen, kleinen en achterkleinkinderen.

Bestuur en leden van
mannenvereniging
'Sola Fide' te Bleskensgraaf

7 augustus 2019

*'De HEER' is groot,
genadig en rechtvaardig,
en onze God ontfermt Zich op 't gebed.'*

Met droefheid geven wij kennis van het overlijden van ons trouw en meelevend lid

GERRIT VAN DEN HOEVEN

in de leeftijd van 68 jaar.

Met dankbaarheid denken wij aan de afgelopen jaren, waarin hij ondanks lichamelijke beperkingen toch vele verenigingsavonden kon bijwonen.

De HEERE schenke troost en Zijn nabijheid aan zijn vrouw, kinderen, kleinkinderen en de verdere familie.

Bestuur en leden van de M.V.
'Bewaar het pand u toebetrouwd'
te Waarder.

Waarder, juli 2019

*Zalig zijn de doden die in de Heere
sterven, van nu aan. Ja, zegt de Geest,
opdat zij rusten van hun inspanningen,
en hun werken volgen met hen.*

Openbaring 14 : 13

Met ontroering geven wij u kennis dat in vertrouwen op zijn HEERE en Heiland is overleden

HARMEN VOS

in de leeftijd van 86 jaar.

Harm Vos was vele jaren voorzitter van onze vereniging. Zijn inbreng en leiding gedenken we met dankbaarheid. Hij heeft altijd getrouw de Schriften onderzocht en wilde zich in alles houden aan Gods Woord.

Wij bidden de Heere voor zijn vrouw, kinderen en (achter-)kleinkinderen om troost en kracht in het verdriet en gemis.

Bestuur en leden van
Mannenvereniging
'Onderzoekt de Schriften' te Emst

Emst, augustus 2019

Bond van Hervormde Mannenverenigingen op G.G.

UITNODIGING

voor de

TOERUSTINGSDAG 2019

D.V. ZATERDAG 26 OKTOBER
IN DE OUDE KERK TE PUTTEN

Aanvang: 10.00 uur

● Thema: "Dubbele nationaliteit"

AGENDA:

1. Opening door de 1^e voorzitter, ds. J.H. Lammers
2. Referaat door ds. P.D. Teeuw uit Moordrecht:
● "Bijbels bekeken"
3. Betuiging van aanhankelijkheid aan Zijne Majesteit de Koning
4. Bespreking van de ingekomen vragen
5. Sluiting morgenvergadering door ds. A. Snoek
6. **PAUZE van 12.00 – 13.15 uur**
7. Opening middagvergadering door ds. J.P. Nap
8. Referaat door ds. J.C. Schuurman uit Capelle aan de IJssel:
● "Praktisch beleefd"
9. Zangpauze
10. Bespreking van de ingekomen vragen
11. Sluiting door ds. E. de Mots

N.B. De vragen kunnen schriftelijk worden ingeleverd. Om praktische redenen is het onmogelijk de vragen mondeling te stellen.

● Iedereen is hartelijk welkom!

C.D.G. (2^e secr.)